

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Izšla vsak dan razen nedelj, pone-
deljnikov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina	Subscription
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrť leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrť leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti depozirani na uredništvo
vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas
do četrťke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov ured-
ništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

O temeljih narodove rasti

(Ob obletnici Krekove smrti.)

Dr. Janez Evangelist Krek je in ostane najbolj pri-
ljubljen voditelj svojega slovenskega naroda v njegovi
zgodovini. Nihče ni znal ne pred njim, ne zdaj po njem
tako globoko seči v slovenska srea in slovenske duše, ka-
kor je to znal edino le veliki slovenski voditelj Krek. Prav
in primerno je, da se ga Slovenci doma in v tujini pogosto
spominjajo.

Vsi možje, ki so ustvarili med svojim narodom dela
trajne vrednosti in so potegnili množice za seboj, da so
jim sledile kot en mož z veseljem navdušenjem, so se odli-
kovali pred drugimi po izredni ljubezni do svojega naroda.
Silna ljubezen do domovine in do vsakega njenega člana
je bila tudi gibal vsega Krekovega življenja. Tej svoji
ljubezni do domovine je izklesal Krek sam trajen spome-
nik v besedah, ki jih je zapisal pred skoraj 40 leti ob prili-
ki, ko se je blagoslavljal zastava sv. Mihaela, ki še danes
prednjači vsem našim društvenim praporom. Prav z dna
svojega srea je črpal Krek, ko je položil četi svojih prvih
sodelavcev v usta tole prisego:

Domovina, zlata mati, naša četa Ti je vdana,
pri zastavi posvečeni Te pozdravlja, zate užgana.
Stalna je ljubezen naša, kot so naše gore stalne,
iskra kot so naši vrelci in kot reke srebrovalne.
Ko pa kdaj bi Tvoje skale, stari Triglav, se razdrle,
pa bi naše čete vstale, Tebe, Triglav, bi podprle.
Ko pa kdaj bi Tvoji vrelci, bistra Sava, usehnili,
pa bi srčno kri Ti v strugo naškropili, natočili.
(Izbr. spisi IV., 51.)

Ta silna ljubezen do domovine ni ostala pri Kreku sa-
mo stvar srea; ne, Krek je z jasnim umom gledal tudi po-
goje, ki delajo narod velik brez ozira na številčno moč, in
se je s svojim delom ves zagnal v rast svojega naroda.

Tele pogoje za narodovo rast lahko razberemo iz nje-
govih spisov.

I. Narod mora biti organiziran. Organizacija tvori
iz posameznikov celoto, šele organizacija ustvarja iz mno-
žice narod. Organizacija navaža človeka živeti kot del
naroda, uči ga, naj ima pred očmi ne samo svoje osebne
cilje, ampak tudi cilje naroda. Organizacija mora zajeti
najširše ljudske plasti, kajti "naša moč je v našem ljud-
stvu. Sploh nobeno gibanje ni v našem času zdravo, če
nima v prvi vrsti ljudskega značaja, če ni v pravem pome-
nu besede demokratično. Z ljudstvom za ljudstvo in Bog
nam bo pomagal." (Izbr. spisi II, 368.) Takole je učil Sel-
čane, ko so mu v prostorih svojega izobraževalnega dru-
štva čestitali za god: "Držite skupaj! Ljudje, ki drže
skupaj, so neomajni kakor skala; ljudje, ki ne drže skupaj,
so pa gramoz na cesti, ki ga kolesa zmečkajo v blato."

II. Organizacija mora vzgajati vsakega posamezni-
ka, in sicer za samostojno mišljenje. Nikdar se ne bodo
preživele besede, ki jih je napisal Krek društvom, ki so se
porajala pod njegovim neposrednim ali posrednim vpli-
vom. "Dajmo ljudstvu idej, učimo ga misliti..." (Izbr.
spisi II, 199.) "Samostojnih mislecev hočemo v narodu." (Izbr.
spisi II, 200.) "Mislec narod hočemo imeti." (Izbr.
spisi II, 198.) "Vzgoje je treba in ne dresure, moške, zna-
čajne katoliške zavesti in ne slepe pokorščine!" (Izbr. spi-
si II, 228. Podčrtal Krek.) Naša društva naj razširjajo
"med narodom ideje, ne pa čustev, znanje, ne pa fraz", va-
dijo naj "v mišljenju, ne pa v strasteh! Le tako se ohrani
narod gmotno silen in moralno zdrav, le tako mu je omo-
gočen pravi, katoliški napredek!" Izbr. spisi II, 206. Pod-
črtal Krek.) Celo vrsto sličnih izjav Krekovih bi lahko
navedli, a naj navedene zadoščajo. Take in podobne misli
ne bodo nikdar izgubile svoje aktualnosti, saj vsi kar ču-
timo, kako krijejo v sebi resnične pogoje za zdravo nara-
dovo rast. Krek je z vsem svojim življenjem in delom ži-
va pričal, kako je za človekovo rast potrebna ljubezen do
svobode in smisel za samostojnost mišljenja, pa je z obo-
jim skušal kar najgloblje pospešiti rast svojega naroda.

III. Skozi vse Krekove spise se vleče kakor rdeča nit
prepričanje, da je prazno delo brez sreče z nebesi. Takole

pravi o narodih in državah, ki so bile nekda v cvetu moči,
a so izginile brez sledu, brez spomina: "Na grob bi jim
moralo zapisati: "Poginile so, ker jih je vodil samo člove-
ški duh." (Izbr. spisi II, 244. Podčrtal Krek.) Slovenske-
ga naroda naj pa ne vodi samo človeški duh, ampak "sej-
mo, sejmo semena Kristove ljubavi z golgotnega slemena,
da se svet ozdravi." Kajti svet je bolan; Krek ni doživel
vsem obsegu katastrofe, ki je prišla na človeštvo s sve-
tovno vojsko, a še do danes nas preseneča pri prebiranju
njegovih spisov, s kakšno jasnostjo je Krek napovedal po-
lom, ker je čutil, kako je zrak nasičen grozečimi snovi. Vse
človeštvo hrepeni po svobodi, enakosti in bratstvu, želi si
rešitve, "a zanjo treba je molitve in vere v Kristovo ime.
Zaman brez njega vse hrumenje, zaman vse srčno hrepen-
enje: rešitve dan se le zazna v imenu našega Boga!"
(Izbr. spisi II, 51.)

Po teh načelih je Krek delal, gradil in zidal in je njih
življenjetvorno silo izpričal s svojimi uspehi. I. D.

ZGODOVINA SLOV. FARE
KRALJICE SV. ROŽNE-
GA VENCA
Denver, Colo.

(Piše George Pavlakovich)

Ker je ravno te dni poteklo
20 let kar je bila darovana v
naši naselbini prva sv. maša ob
ustanovitvi naše slovenske žup-
nije Kraljice sv. Rožnega ven-
ca, sem se namenil da napišem
nekoliko zgodovine o postan-
ku naše fare, kar bo marsika-
tere prav gotovo zanimalo.
— Ob enem bi prosil rojake v
Denverju in okolici, naj bi si
vsakdo shranil te številke Amer.
Slovenca, v katerih bo opisova-
na zgodovina naše fare. Kateri
pa niso naročniki na list, bi
jim svetoval, da bi se na list
naročili, če ved ne, vsaj za pol
leta. — Videli bote v zgodo-
vini vse podrobnosti od usta-
novitve naše fare, pa do dan-
es. Brali bote o velikih težavah
in skrbeh ob ustanovitvi žup-
nije. Veliko rojakov je že v
teku teh 20 let od ustanovitve
naše župnije odšlo v več-
nost, ki so se pri ustanovitvi
župnije trudili in žrtvovali, pa
jih je še tudi veliko med nami
ki so še živi in zdravi. Je bilo
takrat ob ustanovitvi lepo
števílo Slovencev in Hrvatov,
ki so pomagali pri zidanju na-
še cerkve. Vsem živim naj
vsemogočni podeli zdravje in
srečo za vse kar so dobrega
storili za faro, umrlim dobro-
tnikom naj pa podeli večni mir
in plačilo v nebesih.

Mesto Denver šteje danes
nekako 325.000 prebivalcev,
ki prebivajo na prostoru neka-
ko 305 kvadratnih milj in je
eno med najlepšimi mesti v
Združenih državah. V Den-
verju, kakor tudi večina po ce-
li državi Colorado, je zdravo
podnebje. V coloradske hribe
prihajajo turisti iz cele Unije.
Iz Denverja se vidi na visokih
gorah sneg v vsakem letnem
času, ne samo v zimskem, tu u-
poleti. Denver ima tudi jako
lepo lego in je od coloradskih
gor oddaljen nekako 30 milj.
V Denverju ni nikoli posebno
nude vročine in tudi ne hude
zime. Glavni mestni park ob-
sega 408 akrov, poleg tega je
še 53 manjših parkov, a naj

večji je City park, za njim je
po velikosti Washington in
drugi, ki so manjši. V mestu
so velike klavnice, ki zaposlu-
jejo do 3000 delavcev. Poleg
tega je v mestu več malih že-
lezolivarn, kakor tudi več
manjših tovarn za različne
stvari. Za delavce v tako ve-
likem mestu je pa vsekako
malo dela.

Prvi Slovenec ki je prišel v
to mesto je bil Joseph Buka-
vec, doma iz semiške fare. Pri-
šel je sem že pred 70. leti in
je imel lepe očišne farne ka-
kih 9 milj od Denverja. Še
danes se ena publična šola
imenuje po njem in sicer "Bu-
kavec Public School". Umril je
pred 12. leti. — Kolikor je
nadležne znanje, je prišlo nekaj
Slovencev in Hrvatov v Den-
ver okoli leta 1885. Med tem
so: Jakob Plutt, Maks Ma-
lich in John Blatnik ter naj-
brže še nekaj drugih. V teku
nekaj let se jih je priselilo še
več in so pričeli med seboj or-
ganizirati podporna društva.
Prvo društvo ki so ustanovili
je bilo društvo sv. Jakoba št.
12, HNŽ., drugo sv. Jožefa št.
21, JSKJ., potem sv. Roka št.
113, KSKJ., sv. Martina št. 1,
ZSZ., sv. Alojzija št. 19, ZSZ.,
zabavni klub sv. Jakoba, Slo-
venski dramatični pevski klub
"Slovenec"; potem ženska
društva sv. Ane HNŽ., Kralji-
ca sv. Rožnega Venca št. 7,
ZSZ., potem dr. Columbine št.
218, SNPJ. in Altarno dr. sv.
Ane.

Veliki rodoljub Rev. Ignac
Burgar je okoli leta 1902 sku-
šal osnovati slovensko župnijo,
pa mu zdravje ni dopuščalo
dovršiti tega velikega dela.
Moral se je vrniti v Pueblo,
kjer je že čez par let umrl.
— Prva resna misel, ki je za-
jela ljudstvo za lastno župni-
jo, je bila meseca oktobra in
sicer so jo sprožili člani dr.
sv. Jakoba, Slovenci in Hrvati
in tako dali na znanje in po-
budo drugim društvom. Na to
si je vsako društvo izvolilo tri
člane, ki so se zbrali v dvor-
ni sv. Jakoba dne 20. oktobra
leta 1916. Društvo sv. Jakoba
je izvolilo sledeče: Peter Gra-
brian, Frank Jančan in Joseph

Horvat; od dr. sv. Jožefa št.
21. John Cesar, Anton Marin-
šek in Karol Skul; od dr. sv.
Roka št. 113, Joseph Lesar,
Alojz Andolšek in Joseph
Turk; od dr. sv. Martina Geo.
Pavlakovich, Frank Tanko ml.
in Joseph Zupančič. Tako se
je torej dne 20. oktobra leta
1916 izvolilo za častnega
predsednika Frank Jančan, za
zapisničarja je pa bil izvoljen
George Pavlakovich. Frank
Jančan je v lepih besedah na-
govoril navzoče, nakar je za-
pisničar bral imena od društev
izvoljenih zastopnikov, kot so
zgoraj omenjeni. Za tem je
predsednik prosil navzoče, da
porečajo, kaj so jim člani dru-
štev, katere zastopajo, naroči-
li. Vsi navzoči so sporečili, da
so člani društev popolnoma za-
dovoljni in da se strinjajo s
tem, da se ustanovi lastna žup-
nija in fara ter da se čimprej
začne z delom.

Tako je bilo na seji tega od-
bora sklenjeno, da se vrši prva
pripravljalna seja tega odbora
dne 29. oktobra. Na to sejo so
prišli Alojz Andolšek, Frank
Jančan, Peter Grabrian, Jo-
seph Lesar, George Pavlakovi-
č, Joseph Horvat, John Turk,
John Cesar, Anton Marinšek.
Skupaj jih je bilo zbranih
devet. Na tej seji se je izvolil
prvi odbor in sicer je bil izvo-
ljen predsednikom Frank Jan-
čan, za tajnika pa George
Pavlakovich. Drugih odborov
se ni volilo, ampak se je pra-
vustilo to do prve seje v ja-
nuarju leta 1917. — Do nove-
ga leta so se vršile torej štiri
seje, katerim je predsedoval
Frank Jančan, kateri je sedaj
že med mrtvimi. Dne 6. ja-
nuarja 1917 se je odpovedal
predsedništvu in izbran mu je
bil naslednik Jakob Pavel, za
tajnika je bil zopet George
Pavlakovich; blagajnik Joseph
Videtič, pomožni tajnik Alojz-
zij Silec, pomožni blagajnik
Matevž Ambrožič; v nadzorni
odbor so bili izvoljeni: preds.
Frank Jančan, nadalje Alojzij
Andolšek, John Turk, John
Starešinič in Joseph Šebalj. Ta
odbor se je trudil da je zbiral
denarne prispevke in navduša-
val rojake k dobri stvari. Ta
odbor je bil tudi za leto 1918
enoglasno zopet izvoljen. —
Pisec teh vrst, sem kot tajnik
po naročilu rojakov pisal na
več strani za dušnega pastir-
ja, pa ni bilo mogoče dobiti
povoljnega odgovora. Potem
sem se obrnil na Rev. Kazimir-
ja Zakrajška, OFM. v Chic-
ago, Ill. in ta č. g. mi je sveto-
val, da se obrnem na Rev. Ciri-
la Zupana v Pueblo. — Ko se
je meseca avgusta 1. 1918 vrši-
la v Colorado Spring konven-
cija ZSZ., sem stopil k č. g.
Rev. Cirlu Zupanu, v Pueblo,
kateri me je z veseljem spre-
jel. — (Dalje prih. sredo).

NOVICE IZ PUEBLE

Pueblo, Colo.

Že dolgo se nisem nič oglašila
v tem priljubljenem listu in kar
dolga časa mi je dragi naročniki
po vas, ko vas ne morem obisko-
vati. Res, hudo je, če je človek
bolan tako dolgo. Osem mesecev
je poteklo odkar ne morem ni-
kamor. Pa je ljubi Bog tako do-
jima bo lahka ameriška zemlja

ljenu. Teško sicer pišem, zato
pa bolj počasi. Pa, saj se počasi
tudi daleč pride. — Šest tednov
je bila še kampanja, ko sem
zbolela in sedaj se zahvalim mo-
jim prijateljem za glasove. Če
bi bila zdrava, bi bili mi tretji v
vrsti na kampanjski listi. No,
sedaj je še ta mesec kampanja,
pa za "Novi Svet". Tudi tukaj
se dvignite in pridobivajte nove
naročnike za ta dobri list, ki je
tako zanimiv in koristen za nas
vse. Tudi "Ave Maria" je lepa
in lepo opisujejo Rt. Rev. Oman
in Anton Grdina. Res, vse je ta-
ko lepo, jaz pa nisem celih pet
mesecev nič brala. Sedaj pa vse
pregledam, ker imam čas in ta-
ko se kratkočasim, ker ne mo-
rem še delati, sem še preslaba.
Morda bo na pomlad kaj bolje,
kar Bog daj.

Dne 17. junija je umrla č. se-
stra Josephina Godec, benedik-
tinka, ki ima tukaj starše, Mr.
in Mrs. Joseph Godec. Doma sta
iz Dobropolja. Imajo še eno
hčer benediktinko. Pokojna za-
pušča tri brate in dve sestre.
Bog ji daj plačilo za njena do-
bra dela, ko se je posvetila božji
službi. Naj pokojni sveti večna
preostali žalujočim pa na-
še sožalje.

Naročnikom v Puebli nazna-
njam, da sem naprosila Mrs.
Kastelic, da gre malo okolu na-
ročnikov. Le brez skrbi ji pla-
čajte in ponovite svojo naročni-
mo. — Sedaj se pa mi postavim
v Puebli, ko imamo tukaj glav-
nega predsednika KSKJ. Mr.
John Germ, iskrene častitke za
dosego tako visokega urada in
želimo, da bi le srečno vodil
Jednoto vsem v največjo korist
Bog te živi!

Zima je že pokazala svoj mr-
zli plašč. Taki kot sem jaz, se
kar tople peči držimo, ali pa po-
steljemo. — Kadar pridejo stenski
koledarji, pridite ponje. Le pa-
zite kadar bo tozadevno ozna-
njeno v Amer. Slovencu. —
Prosila bi še Rev. Vitala Vod-
ška, če bi hoteli meni kaj pisati.
Prav lepo jih pozdravljam, če
bodo brali te vrstice. Pozdrav
tudi vsem naročnikom tukaj po
širni Ameriki in stari domovini.
Tukaj je umrla Mrs. Marga-
ret Igan, doma iz fare Kolpa.
— Dalje je umrl Mr. Martin Si-
moni, star 43 let. Zapušča že-
no in tri hčere. Bil je v vojni,
zato je bil pokopan z vojaškimi
častmi. — Umrla je tudi Martha
Barker, stara 13 let. Vsi ti so
umrli v enem tednu. — Naj jim
sveti večna luč.

Josephine Meglen, zast.

SMRTNA KOSA IN DRUGE
VESTI IZ MANISTIQUE

Manistique, Mich.

Tukaj sta preminula dva sta-
ra priseljenca. Prvi je Mike
Krušec, star 75 let. Tukaj v A-
meriki, v Manistique, je živel
nad 40 let. Bil je rodом Hrvat
iz župnije Bosiljevo na Hrvat-
skem. Drugi je Marko Brnes,
star 64 let. Moral se je podvreči
operaciji v Ann Arbor, Mich.,
kateri je podlegel. Družina Br-
nes se je leta 1919 priselila sem
iz Calumeta, Mich. Mr. Brnes je
bil doma nekje od Severina na
Hrvatskem. Oba pokojnika za-
pušča veliko sorodnikov. Naj
jima bo lahka ameriška zemlja

in naj v miru počivata.

Z delom je še vedno bolj sla-
bo, kot menda povsod. — Dasi
smo tukaj precej na severu, pa
smo dosedaj ko to pišem še brez
snega. Pa, saj ga menda nikdo
ne želi. — Pozdrav vsem čitate-
ljem tega lista.

A. Krašovec

KAJ NOVEGA V MINNE-
SOTI

Gilbert, Minn.

Poročati imamo veselo vest,
da so naš č. g. župnik Rev. F.
Schweiger dne 30. oktobra zopet
prišli s svojimi govori na radio
popoldne ob pol drugi uri. Tako
bodo imeli od sedaj naprej vsa-
ko nedeljo ob pol dveh popoldne
svoje govore skozi celo zimo, tja
do praznika Gospodovega vsta-
jenja ali Velikonoči prihodnjega
leta na postaji WHLB, Virginia,
Minnesota. — Za te govore mo-
ramo biti vsi č. g. iz srca hval-
ležni. Nekaj lepega je to, da so
se tako zavzeli za naš slovenski
narod po železnem okrožju, da
vsakdo, ki ima radio, tudi doma
lahko posluša božjo besedo v
svojem materinem jeziku. To je
zlasti prav tem, ki nimajo pri-
ložnosti poslušati slovenskih go-
vorov v svoji cerkvi.

Pri naši fari sv. Jožefa so bile
spremembe. Dne 19. julija so
prišli k nam novi gospod kaplan
Father Elija Hene s fare sv.
Družine na Evelethu. Prejšnji
g. kaplan Father Tomaž Dur-
kin so pa odšli dne 20. julija za
župnika na faro sv. Ane na
Carlson Lake, Minn. Želimo
jim, da jim da Bog uspeha na
novi fari!

Na bolniški postelji se nahaja
Margareta Kuhar že od meseca
maja. Bog ji daj ljubo zdravje.
— Lepo jesensko vreme imamo,
kar je skoro nekaj nenavadnega
v tem času. Sonce nam ljubo
sije z neba in brez snega smo še.
— Hvala lepa našemu č. g. žup-
niku za priporočilo koledarja
Ave Maria v cerkvi. Hvala tudi
Angeli Pregled, ki mi je pom-
gala razprodajati. — Cenjeni
rojak, ta mesec je še kampanja
za "Novi Svet". Naročite se na
ta tako lep mesečnik in prepri-
čan sem, da ga bote z veseljem
prebirali. — Pozdrav cenjenim
naročnikom širom Amerike. —
Ne pozabite na slovenski radio
ob nedeljah ob pol dveh popol-
dne, bote slišali prav lepe reči.
— Hvala našim cerkvenim pev-
cem, ki tako lepo zapoje na ra-
dio postaji v Virginiji.

Frank Ulčar

KRALJEVA DRUŽINA SE
BO POBOTALA

Pariz, Francija. — V angle-

ški kraljevi družini utegne pri-
ti zopet do sporazuma, kakor
kazujejo znamenja, in windsorski
vojvoda (bivši kralj Edward),
kateri je bil izza svoje poroke z
razporočenko Wallis smatran za
nekako "garjevo ovco", pride
zopet nazaj v milost in objem
drugih članov družine. Zadnji
petek je prispel semkaj vojvoda
Gloucester, Edwardov brat, in
med obema se je vršil sestanek,
o katerem se domneva, da je bil
nekaka priprava za splošno
spravo.

SIRITE AMER. SLOVENCA

"TARZAN NEUSTRAŠENI"

(84)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Spravlja se vedno misli, da se bo
Mary zaimo malo poslužila s svojim na-
stopom proti njemu, toda ko je videl
da je pusklo dvigulca in jo namerila
nanj, je spoznal resnost položaja, v
katerem se je tako brezumno zaple-
tel. "Nikar ne streljaj! Nikar me ne
ubijaj, prosim, ne streljaj!"

"Poslušaj Mary," je še nadalje mo-
ledoval Jeff: "V svoji brezglavi lju-
bezni do tebe nisem vedel kaj delam.
Pozabi, odpusti. Nikdar več se kaj ta-
kega ne zgodi." "Vem, da se to ne bo
nikoli več zgodilo," reče Mary: "ker
ti ne bom dala več prilike. Poznam te
Jeff Biggers kdo si!"

"Dobro, predobro te poznam," je
dalje govorila Mary: "obljubila sem ti,
da te poročim, toda ti si prestopil me-
je dostojnosti in nimas več pravice
zahtevati od mene da držim svojo ob-
ljubo. — Toda Mary, saj me ne boš
ni ustrlela," je moledoval Jeff in se ves
tresel za svoje življenje.

"Ne," je odgovorila Mary: "toda za-
drušala te bom tukaj, dokler ne pride
Tarzan." Jeff se je ves tresel in ni
obrnil pogleda od puške. Ko je pa dvi-
gnil glavo, se je še bolj prestrašil. Za
Maryinim hrbtom je namreč nameril
zagledat znane obraze namršljenih
divjakov iz Zambes naselja.

POZOR!
Pogled na številke poleg naslova in
imeni. Ako ti je naročnine potekla,
obnovi jo in pomaži listu!

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO.

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
2. podpredsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
Tajnik: Anthony Jersin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
3. nadzornik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:
Predsednik: Frank Glach, 1096 E. 77th St., Cleveland, Ohio.
2. porotnica: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Peter B. Golech, R. D. No. 2, Box 143, Sandy, Utah.
4. porotnik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Ave., Canon City, Colo.
5. porotnik: Frank M. Tomsic, 903 W. 6th St., Walsenburg, Colo.

URADNO GLASILO:
"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavni tajnik, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelek, spremembe zavarovalnine, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.
Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovancem, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Z. S. Z. želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOPIJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

OFFICE OF THE 1st SUPREME VICE PRESIDENT

W. S. A. OFFICERS AND ACTIVE MEMBERS DESERVE CO-OPERATION OF OUR LODGES AND ALL MEMBERS.

The head of a large manufacturing concern said recently that the first thing most women do after buying their household necessities is to show and tell their neighbors all about it. That, he added, is what really sells their goods. We agree with him 100 per cent, and suggest that this idea be used by our members in selling the goods of the WSA.

Passing the good word along has had a lot to do with making the Association one of the outstanding fraternal institutions in the country. The old-timers talked WSA from one end of the street to the other and lined up hundreds of prospects. Some members still dig up prospects but not enough are doing that sort of thing.

Talking points? We have enough of them to make hundreds of men, women and children—whole families—more than glad to become members once they really "know" the WSA.

It is my job and the job of every loyal WSA member to boost the WSA and its splendid record of prompt, honest and efficient external service. Such work gives Lodges the opportunity to make themselves stronger. There are scores of prospects right in your towns who would join and make good active members. Let a single one of them should be overlooked.

Our beloved Supreme President, Mr. Leo Jurjovec, so far in the eleven months of loyal and faithful performance of duty, has beautifully demonstrated with his work, talking, boosting and personal sacrifices that results may be easily gained. He has shown the lead and paved the way for us to follow. Let us rally around our leader, follow his example and help him realize his desire and fond ambition, that is, to make our Association grow and progress in every respect. After all, that should be the ambition of each and every one of us.

Mr. Anthony Jersin, our hard-working Supreme Secretary, and a few other Supreme Officers and many lodge offices and members are following the same procedure and are doing many worthwhile deeds for the Association, but it is my sincere belief that more of you can and will join the parade and co-operate in our program of expansion and progress outlined for this our 30th Anniversary year.

Only six more weeks remain in our 30th Anniversary Campaign. Suppose every member start TODAY to see that it terminates in a huge success. If it is impossible for you to personally solicit new membership, at least you should show and tell your neighbors about our fine WSA—talk—write—boost in every way the matchless qualities of our Association. We can do all this and reach our members, who are able to actively work, to those who need us but have not yet come into the fold. Remember, any least little act of co-operation is beneficial to our organization and of great help to the workers in the field.

Let us put the old fraternal spirit to work. Let's start campaigning it up today for the good old WSA! Why shouldn't we feel proud to see the WSA grow bigger and better. It's our Association! — Fraternally yours,
GEO. J. MIROSLAVICH, Sup. Vice President.

ENGLISH SECTION

TRAIL BLAZERS LODGE NO. 41

Denver, Colo.

The war scare is over—election is past history—football party is out of the way—what now? That's absolutely correct! Now said it, we are all going to step out and win that first prize in the membership campaign. We are going to at least capture one of the five prizes in the Anniversary next January in a grand and glorious way.

Na sliki na desni je znameniti berlinski zdravnik dr. Karl von Eicken, ki uživa tako zaupanje nazijev, da je bil svoječasno izbran, da je izvršil nad Hitlerje voperacijo v vratu. Točasno je na obisku v Ameriki in gori ga vidimo, ko govori v Philadelphiji s profesorjem na Temple univerzi, dr. Ch. Jacksonom

your time, but we ask you to take time out to attend the next two meeting of your lodge and lend your support to our set program. Don't you want some member to exchange a Christmas gift with you? Well, come to this meeting Monday, Nov. 21, and at the same time enjoy a social hour arranged by a committee. Election of officers will take place at the meeting on Monday, Dec. 19.

It does a fellow's heart good to see many active members working so hard for the good old WSA in several parts of the country. How can a lot of us sit back and do not a thing? Sure, —you're "gonna" do it someday, but why wait? We want to make our 30th Anniversary year the best. Watjasay, Trail Blazers? I'm in on it!

Rip Van Winkle.

IZ ZGODOVINE NAOČNIKOV

Začetki naočnikov so zaviti v temo davnine, vendar vse kaže, da bodo kmalu čakali svoj 1000. rojstni dan. Nekoč so menili, da so ljudje poznali naočnike že okrog leta 2000. pred našim štetjem, menili so, da so jih našli v kraljevi palači Knosa na Kreti, ob gori Idi in v grobnicah Kartagine. V resnici pa je dobiti prve sledove povečalnih naočnikov šele v 10. stoletju po našem štetju. Najstarejši naočniki, ki so se ohranili, izvirajo iz let po 1500.

Od 14. stol. dalje jih najdemo naslikane v vseh mogočih oblikah na številnih slikah. Pri tem se je zgodil marsikateri anahronizem. Tako vidimo tudi Mojze-sa, grške modrijane, cerkvene očete, i. dr. naslikane z naočniki. V starem Rimu so poznali samo povečevalno lastnost z vodo napolnjenih steklenih krogel. Povečave pa niso pripisovali krivini, temveč vodi. Ciceron in mnogi drugi rimski pisarji se pritožujejo nad tem, da se vid starostjo slabša, a da nimajo zdravniki nobenega pripomočka zoper to.

Po najnovejših raziskovanjih je tedaj zelo neverjetno, da bi bil že stari vek poznal naočnike. Lečam podobna, prozorna telesa, ki so jih našli v Ninivah, Troji, na Kreti in v Egiptu niso rabila optičnim namenom, temveč kot gumbi na oblekah i. pod. Sklicujejo se pač na neki stavek iz Plinijeve Historia naturalis, ki pravi: "Cesar Neron je opazoval borbe gladiatorjev s smaragdom", berlinski očesni zdravnik prof. Greeff pa meni, da je ta stavek razumeti tako, da je Neron gledal skozi smaragd, da bi ščitil svoje utrujene oči, ker je sijalo sonce, torej je šlo za neke vrste zelene zaščitne naočnike.

Okrog leta 1300. so potem izumili konveksne naočnike. Na nekem nagrobnem napisu iz leta 1317. v Firenci beremo, da je bil neki Savino degli Amati izumitelj naočnikov. Toda iz kronike samostana sv. Katarine v Pisi je razvidno, da je sestavljal naočnike že menih Aleksander de Spira, ki je umrl leta 1313. Leta 1482. omenja izdelovalce naočnikov v Norimberku. Takrat pa so uporabljali povečalna stekla že v vseh deželah, tako

Čas za božična darila je tukaj

Za Božič se bote spomnili svojih domačih z malim darom. V takem slučaju se vam priporoča, da pošljete svoje denarne pošiljke potom nas. Denar dostavljamo točno brez vsakega odbitka na dom prejemnikov po pošti. Ob izidu te številke so bile naše cene:

Za 100 Dinarjev.....	\$ 2.55
Za 200 Dinarjev.....	\$ 5.00
Za 300 Dinarjev.....	\$ 7.20
Za 400 Dinarjev.....	\$ 9.60
Za 500 Dinarjev.....	\$11.65
Za 1000 Dinarjev.....	\$23.00

V ITALIJO:

Za 50 Lit.....	\$ 3.50
Za 100 Lit.....	\$ 6.50
Za 200 Lit.....	\$12.20

Pošiljamo tudi v ameriškimi dolarjih. Za dnevne cene valutam glejte v dnevnik Am. Slovenec. Vse pošiljke naslovite na:

JOHN JERICHI
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

zvane "bralne kamne" (lapides ad legenum). Brezbarvna stekla takrat še ni znali izdelovati, zato so uporabljali za takšne leče kremenec, gorske kristale, berile. Že leta 1300. omenja neka odredba velikega sveta v Benetkah poleg bralnih kamnov tudi naočnike.

Važne prispevke k zgodovini naočnikov dobimo v zgodovini umetnosti. Slikar Tomaso di Modena je leta 1335. kot prvi upodobil naočnike za obe oči na svoji sliki kardinala Hugona iz Provanse. Leta 1363. priporoča Guy de Chauliac v nekem kirurškem delu naočnike zoper slab vid. Proti koncu 14. stol. so poleg enostranskega naočnika (monokla) poznali že sklopilne naočnike z držalom. V 16. stol. so začeli izdelovati konkavne naočnike, 1517 je Rafael upodobil papeža Leva X. s konkavnimi naočniki.

Od leta 1500. je Hollerius zapisoval redno naočnike zoper kratkovidnost, leta 1604. je Kepler objavil svojo razpravo o koristi naočnikov. V 17. stol. so prišli naočniki, ki so se pritrdjevali za ušesi, z Angleškega na celino. Držaji so kazali najrazličnejše oblike, na kar je vplivala moda in nošnja lasulj. Neudobnost pri uporabljanju samoonočnika je dala povod za izum škarjastih naočnikov, lornjet. Poleg oblike pa se je v teku stoletij spreminjala tudi optična moč stekel in prilagodevali so jih posameznim stopnjam slabovidnosti. 1825. je Airy uvedel cilindrično-sferična stekla za astigmatске oči, Donders je leta 1860. izboljšal cilindrična in prizmatična stekla.

Danes je doseglja tehnika naočnikov višek razvoja z uvedbo tako zvanih nevidnih naočnikov.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Naročnikom "Amer. Slovenca" in mesečnika "Novi Svet" ter vsem našim rojakom v Brooklynu in New Yorku sporočamo, da je te dni sprejel zastopništvo za dnevnik "Amer. Slovenec" in za mesečnik "Novi Svet" Mr. Anton Anžlovar, v Brooklynu, N. Y., ki je pooblaščen sprejemati naročnino za oba imenovana lista, prodajati knjige naše knjigarne in za vse druge zadeve v zvezi z našim podjetjem. Vsem naročnikom in vsem našim dragim rojakom, ga toplo priporočamo, da mu gredo na roke in mu pomagajo širiti naše liste.

Uprava "Amer. Slovenca" in mesečnika "Novi Svet"

Ali veste?

DA JE ZDAJ V TEKU VELIKA KAMPANJA ZA MESEČNIK

"Novi Svet"

Kampanja se konča ta mesec 30. novembra 1938.

V tem času dokler traja kampanja, to je do 30. novembra, dobi vsak naročnik STAR ali NOV lepo nagrado:

DVA KRASNA ZEMLJEVIDA

Eden od celega sveta, drugi od Združenih držav, oba vsebujejo zanimive podatke in informacije.

Ako še nimate v Vaši hiši tega zanimivega družinskega mesečnika "NOVI SVET", naročite si ga zdaj, da bote deležni imenovanih nagrad.

STANE SAMO \$2.00 NA LETO

Ako ste že naročnik tega lista, tedaj v tem času svojo naročnino obnovite, da dobite navedene nagrade.

NE PREZRITE TE UGODNE PRILIKE!

Naročnino se pošlje na:

Uprava "Novi Svet"

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

RAZNE ZANIMIVOSTI

IZJAVE ZDRAVNIKA O GLAVOBOLU
Londonski zdravnik dr. Geoffrey Haylock je nastopil z nepričakovano trditvijo na podlagi svojih dolgoletnih raziskovanj, da tovarniške delavke baš v tistih dneh več dela opravijo, kadar jih muči glavobol.

Kako je prišel dr. Haylock do tega zaključka? V tvornicah, kjer je vršil svoja opazovanja, je moral vsaka delavka, preden se je spravila k delu, zabeležiti na posebno listo, kako se ta dan počuti in zlasti če jo glava boli. Ob koncu tedna so primerjali te zabeleške z delovnim uspehom posamezne delavke in so ugotovili, da je bil ta uspeh tem večji, čim česse jo je v tej dobi bolela glava.

Haylock navaja za ta pojav dve pojasnili. Prvi se zenska z glavobolom manj zani-ma in je zato bolj koncentrirana v svoje delo. Drugič ji daje ta koncentracija še najbolj pozabiti na bolečine.

Ali je Haylock preizkusil svojo teorijo tudi na sebi in kako se mu je obnesla — tega ne pove.

PRESELJEVANJE NARODOV

V dnevih mobilizacije v raznih evropskih državah je bila tudi Švica prizorišče ogromnega potniškega in blagovnega prometa. Na stotine švicarskih državljanov iz Nemčije in Francije se je iselilo in vsi so pribražali domov. Dotok Švicarjev iz sudetskih krajev je bil še posebej velik.

Mnogi Švicarji so ostavili svoje službe na vrat na nos, vzeli so s seboj samo najnujnejše reči, ki so jih strpali v kovčeg, pa hajdi v domovino! Zdaj se Švicarji polagoma vračajo na svoja mesta, prtljažni oddelek na baselskem kolodvoru pa je še vedno natrpan s potniško prtljago, da skoro ne morejo sprejeti ničesar v shrambo. Mnogi begunci so pripeljali s seboj tudi pohištvo in zdaj ne vedo, kam z njim.

REKLAMA ZA MIR

Računska bilanca svetovne vojne izpričuje, da je stala smrt vsakega vojaka 25 tisoč dolarjev. Če bi ta denar naložili v zavod, ki bi plačeval 5 odstotne obresti, bi dobili že lepo rento, od katere bi mogel živeti več nego povprečen občan. Koliko pa

SLON POZRL ČEBELE

Iz Nairobija v Vzhodni Afriki poročajo, kako čudno je končal slon v Tanganjiki. Domačini so našli orjaško žival mrtvo v džungli. Ko so slona razkosali, so dobili v njegovem žrelu roj čebel. Brez dvoma je slon, ko je lomastil po džungli, požrl z grmicjem in listjem vred tudi čebele, ki so ga v žrelo tako opikale, da mu je grlo otaklo in se je zadušil.

RADIO MED NEVIHTO

Med neko nevihto je tresčilo v hišo nekega dninarja v Unterleitenu na Zgornjem Avstrijskem. Strela ni povzročila požara, preskočila pa je na radijski aparat v hiši, in je težko ožgala dvanaestletnega dečka, ki je poslušal radio.

Nikdar ne reci: me ne briga kaj čita moj sosed, ampak zaimaj se, da bo tudi v hiši tvojega bližnjega katoliške časopis! Na ta način širi katoliško miselnost.

Pratike

Našim čitateljem sporočamo, da smo prejeli zalogo

Pratik za leto 1939, in sicer obe vrsti

Blaznikovo

kakor tudi

Družinsko

Obe vrsti ste zelo zanimivi in ju krasi šte-vilo lepih slik. Naročite si jih takoj, dokler ne poide zaloga.

Vsak komad stane s poštino vred

25 centov

Naročajo se od:

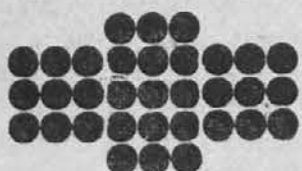
KNJIGARNA

AMER. SLOVENEČ

1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILL.

Tovarna novega človeka

POSLOVENIL LEOPOLD STANEK

"Že dolgo več ne verujem v Boga!" se je jezno zadržal tovariš Vladimirov na staro. "Ne blebetaj budalosti, ampak ostani pri stvari!"

"Ti ne veruješ v Boga, toda on veruje vate! Ne ježiš se zaman zaradi te deklice, zakaj Bog te kliče k neki zadevi! In ne zavri svojega dekleta! Pokazala ti bo pravo pot! Poišči si čim prej življenjepis svetnika, na čigar ime si prejel sveti krst, in ga beri — tam bo našel odgovor. In zaradi dekleta ti povem še: tega, kar se je zgodilo med vama, ne boš več izbrisal iz svojega življenja, karkoli boš tudi storil. Tvoje življenje je od tega trenutka dalje teklo v popolnoma drugo smer in zdaj se ne moreš obrniti več nazaj. Kmalu bo prišla v tvoje življenje velika nesreča in se izpreverila v veliko srečo — zaradi nje. Torej ne pozabi si nabaviti življenjepis svojega patrona — zdaj pa se pelji domov, jutro je že!"

Pri zadnjih besedah ga je začela zopet strésati za komolec. Tovariš Vladimirov se je docela osvestil in je zdaj buden pogledal stanko, ki je stala pred njim. Bila je taka kot včeraj. Zopet je bil ves obraz, razen ozke špranje, zakrit z modro ruto in njenega dolgega nosu sploh ni bilo videti.

"Batjuška! Ti moraš vendar v urad!" je klical stanka z glasom, ki je zvenel povsem drugače kot oni, ki mu je govoril o življenjepis njegovega patrona. "Zaspal si tu in si vso noč bledele in sanjal. Glej, zunaj je že popolnoma svetlo!"

Pogledal je skozi malo, umazano okence in res se je zunaj že lesketala svetla jutranja zarja. Predsoba, v kateri je bil, je dišala še vedno po vsakovrstnih posušenih zeliščih, toda že mnogo slabše kot zvečer, ko je prišel; zato pa je začutil, da je bil v tem malem prostoru prav občuten mrz. In vse — čudno je bilo to — vse se mu je zdelo zdaj tako običajno, prav tako kot povsod; celo nesnaga na tleh in stanka, ki je stala pred njim, nista imeli ničesar nenavadnega ali celo groznega na sebi.

"Ponoči te nisem hotela buditi, tako trdno si spal in stokal si v spanju; najbrž si imel nekoliko vročine. Moj Bog, ob tem pasjem vremenu to tudi ni nič čudnega; tudi jaz sem vsa prehlajena, od glave do pet!"

"Kje pa je vedeževalka Nastja?"

"Vedeževalka Nastja se je vendar odpeljala v mesto k sorodnikom. Saj sem ti to že včeraj povedala," je odgovorila stanka z najravnodušnejšim obrazom, ki ga je moči kje najti, medtem ko se je pokrivala na usta, ki so široko zazehala. To je zvenelo vse tako samo ob sebi umevno in stanka je hrkala tako naravno, da je tovariš Vladimirov sprevidel, da je moral sanjati. Postal je še bolj besen; ker pa ni imel veselja, da bi se jezil sam nase, kakor bi bil prav za prav moral storiti, je željno iskal predmeta, na katerem bi mogel iztresti svojo slabo voljo. Tedaj je zagledal staro, zakajeno ikono, ki je visela na steni v temnem kotu.

"Kaj naj to pomeni?" je zarjovel. "Tko ne so prepovedane! Kdo je obesil ta drek sem na steno?"

"Oh, kdo pa naj to ve! Tu pač visi!"

Prav nič nam ni bilo mar, da bi jo bili pogledali!"

"Tako jo snemi!"

Stanka je izvršila ukaz. Tovariš Vladimirov je vzel ikono v roko, prebral napis in pogledal stanko.

"Simeon Pravični!" je zajecjal.

"No, da, Simeon Pravični! Zakaj pa naj bi ne bil on?"

"Moj patron!" je dejal zamišljeno.

"Tako, tako, tudi ti se zoveš Simeon?" je vprašala stanka.

"Da, Simeon. Sicer pa, kakšen svetnik je bil to? Ali veš kaj o njem?" se je zanimal.

"Ne," je odgovorila stanka in zopet zazehala. "Kako naj jih človek tudi razlikuje, vse te svetnike! Čudodelec je bil, torej je delal čudeže, več ne vem..."

Zopet se je v tovarišu Vladimirovu dvigala jeza; bil je sam nase besen, da se je on — odgovorni komunist — spustil s stanko v razgovor o svetniku.

"Na svidenje!" je dejal popolnoma službeno, medtem pa vtaknil ikono v žep. "In povej svoji Nastji, ko se vrne, da sem bil tu zaradi hišne preiskave. Ikono sem vzel s seboj, ker je prepovedana!"

"Dobro, ji bom že sporočila!" je klicala za njim, ko je stopil skozi vrata in zavil po poti k čolnu.

Ko je prišel na prosto, se je počutil zopet zelo slabo; glava ga je bolela, kot da se mu hoče razpočiti. Gosta megla je ležala nad reko in dolgo je trajalo, preden je našel čoln. Z začudenjem je ugotovil, da je bil Tatar še vedno na svojem mestu; zavil v mokro plahto je ležal na tleh in spal. Tovariš Vladimirov ga je zbudil in mu ukazal, naj se pripravi na prevoz.

Kako je potem prišel domov, ni več vedel. Dospevši v svojo sobo, je imel komaj še toliko moči, da se je mogel sleči in leči v posteljo. Ko je stopila hišna služabnica v sobo, se mu je že bledlo in ni je več spoznal.

Ko se je doktor Krasnov napotil v svojo pisarno, da bi tam ordiniral za "Tovarno novega človeka", se je ustavil pred časnikom na steni, ker se je pred njim zbralo danes izredno mnogo čitateljev. Vsi so se gnetli in suvali, da bi videli, koga so zopet danes uredniki obdelavali v predelku "Kritika".

Doktor Krasnov niti ni prišel tako daleč, da bi bil razrešil okorno pisavo na sivem papirju, ko mu je zbudilo pozornost, da so ga fantje in dekleta pogledovali s svojevrstnim, prezirljivim nasmeškom, z rokami v žepih, ne da bi ga pozdravili, da so zaničljivo pljuvali predenj na tla in se potem izgubljali stran.

Doktorja Krasnova je zbudilo v srce. Človek se muči za te ljudi, je mislil, in žrtvuje vse noči, da bi jih ozdravil, in nazadnje so celo tako malomarni, da ga niti ne pozdravijo!

Pa se je zopet okrenil k časniku in pogled mu je padel na članek, obrobjen z rdečimi in modrimi črtami. Bral je:

"V srcu naše tovarne je hujskač buržujskih držav, ki deluje proti zakonom Sovjetske republike."

(Dalje prih.)

ŠIROM JUGOSLAVIJE

Jubilej

V Britofu pri Predosljih so meseca oktobra slavili 50 letnico podružnične cerkve. Na predvečer proslave je bila zanimiva nočna procesija po vasi, drugi dan se je pa opravila slovesna služba božja v cerkvi z zahvalno pesmijo. Ljudstva je bilo vse polno, ne samo domačega, tudi iz drugih krajev.

Prememba

Iz Kranja poročajo, da so pri prehodu med župniščem in škofijo, kjer je prej stal kip Lurške M. B., dali kot nadomestilo na most, ki veže obe poslopji, stekleno sliko Čenstohovske M. B. iz Poljske. Slika je izdelala neka umetniška stekarska delavnica v Krakovu na Poljskem še pred vojno in predstavlja lepo vrednost.

Klobase iz ukradene živali

Novosadski mesar Sreten Mašić je hotel delati klobase iz ukradene oslice, vendar so moža razkrijali pravočasno. Ekonomu Miodragoviću je bila ukradena breja oslica, katero so našli zaklano pri Mašiću, ki je imel že vse pripravljeno, da bi iz tega mesta napravil "svinjske klobase". Mesarja so

zaprli.

Film jo je ubil

V Čakovcu je šla Marija Megla, soproga uglednega obrtnika v kino k predstavi nekega gengsterskega filma. Prizor na platnu je pa bil tako razburljiv, da je občutljivo gospo zadela srčna kap.

Samogoltnež

Posesnica Marija Vinko iz Dražencev, je najela za delo na polju delavko Ano Mesaričev. Pri posesnici je bil kot delavec že zaposlen Stefan Horvat. Ko je videl da je prišla k hiši še Mesaričeva, se je bal, da bo tako prikrajšan na zaslužku. Zato se je maščeval nad Mesaričev, da jo je zaprl v klet in jo toliko časa pretepal, da je omedlela. Ko so jo našli domači so jo spravili v posteljo, a ker se ji stanje ni izboljšalo, so jo morali odpeljati v ptujsko bolnico.

Jubilej

Pred kratkim je slavil 70 letnico rojstva g. Janez Kalan, duhovni svetnik in sošolec pred kratkim umrlega Dr. Debeveca.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

KAR NADALJUJ — LAHKO PAZIM NA OBED OD TUKAJ

VAŠ soprog ima najbrž "extension" telefon na svoji pisalni mizi v uradu — zakaj bi ga vi ne imeli tam, kjer opravite največ svojega dela? Telefon v kuhinji je takoj na mestu pri naročilih in olajša pogovor s prijatelji in s trgovinami med tem, ko pazite na svojo kuhno istočasno. "Extension" telefon vam bo prihranil dosti korakov vsak dan, kamorkoli ga postavite. Ob vaši postelji — za privatnost in za varno zvezo s svetom ponoči. V sobi za goste... ali v igralni sobi v kleti. Povsod je njega pripravnost velika, stroški zanj mali. Pokli- čite naš poslovni urad, da izveste, kako malo stane.

V Chicagi pokličite OFFICIAL 9100

In Chicago, call OFFICIAL 9100

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

Najpripravnejši

MOLITVENIK ZA AMERIŠKE SLOVENCE JE:

SLAVA MARIJI

(Spisal P. K. Zakrajšek.)

Tiskan v mastnem tisku, kakor so te dve vrste v okvirju.

Vsebuje tri maše; raznevrstne molitve; križev pot; več litanij, pesmi in skupne molitve, ki jih rabijo društva pri skupnih obhajilih. Je zelo praktičen molitvenik.

Molitvenik je vezan na tri načine in stane:

Vezan v umetno usnje, zlata obreza.....\$1.00

Vezan v pristno usnje trde platnice, zlata obreza.....\$1.25

Vezan v fino usnje, vatirane platnice, zlata obreza.....\$1.50

Pri naročilih vedno omenite, katere vrste vezavo želite in za isto pošljite potrebni znesek, kakor navedeno v cenah.

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Frank

Žarki.

Papeževemu glasu ne smemo prezreti. To ni glas posameznega človeka, ako kdo razume papeštvo, in je papeštvo to, za kar je bilo postavljeno od zgoraj, ne od ljudi. Ob priliki zlatega jubileja katoliške univerze v Washingtonu, D. C., je pisal papež ameriškimi škofom. Tam pravi:

"The world has entered upon one of those periods of unrest, of questioning, of disorientation and of conflict which have been well described as turning points of history", the letter said.

"Christian doctrine and Christian morality are under attack from several quarters; dangerous theories which a few years ago were but whispered in the secret conventicles of discontent are today preached from the house-tops, and are even finding their way into action; private morality and public subversion have in many places raised the banners of revolt against the cross of Christ..."

"Christian teaching alone, in its majestic integrity, can give full meaning and compelling motive to the demand for human rights and liberties because it alone gives worth and dignity to human personality."

"In consequence of his high conception of nature and gifts of man, the Catholic is necessarily the champion of true human rights and the defender of true human liberties."

"It is in the name of God Himself that he cries out against any civic philosophy which would degrade man to the position of a soulless pawn in a sordid game of power and prestige, or would seek to banish him from membership in the human family."

"It is in the same Holy name that he opposes any social philosophy which would regard man as a mere chattel in commercial competition for profit, or would set him at the throat of his fellows in a blind, brutish class struggle for existence."

Zal, da je tako po vsem svetu. Kapitalizem, tudi državni, smatra delavca za navadno rečo komodit, kakor je koroza, premog, živina, volna...Odkod tako naziranje? Odvisi edinole od vprašanja: Kaj je človek? Ako je le žival, bodo pač živali postopale z njim kot z živaljo. In davljenje za vrat? Odvisi zopet od istega vprašanja.

Pa silijo tisti, ki davijo, in

STANOVANJE V NAJEM

Odda se stanovanje s štirimi sobami v bližini slovenske cerkve, na 1845 W. 23rd St., Chicaga.

MOLITVENIKI

Vsem, ki so nas zadnje mesece popraševali po molitveniku "DUŠNA PAŠA", ki ga je spisal škof Friderik Baraga in so ga izdali preurejenega v starem kraju javljamo, da smo jih dobili v prodajo in zalogo.

Molitvenik "DUŠNA PAŠA" stane.....\$1.50.

V prodajo smo dobili tudi molitvenik "SVETE MAŠE", ki ga je sestavil in priredil č. g. Vital Vodusek. Tudi ta molitvenik stane.....\$1.50.

Tretji molitvenik, ki smo ga VA GOSPODU" ki stane tudi \$1.50.

Naročilom je pridjati potrebni znesek in poslati na:

KNJIGARNA

AMER. SLOVENEČ

1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILL.

isti, ki jih davijo, le v živalstvo, ali v džungl, kakor se glasi zdaj izraz. "O čemur se je prej le šepetalo, to se danes oznanja raz streh", pravi papež. Je tako. Koliko je danes na svetu še ljudi, ki bi smatrali človeka za otroka božjega, in bi ne bili prepričani (?), da je le malo bolj razvita opica? Seve, če človek ni otrok božji, ga ne morete za takega narediti, in če je žival, bo žival ostal, in naj papež še tako povzdiguje svoj glas. Kdo še posluša papeža? Pa pravijo ti džunglisti, katerih kar mrgoli vsepovsod, da se mora človek potegniti iz tega džungla. Ampak že kar v začetku takih "nevarnih teorij", kakor zopet pravi papež, je dan na dan več džungla, več brutalnosti vsepovsod. Kdaj jih bo manj? Ko se je pojavil džungl v naziranju, se je pojavila tudi brutalnost, ni se pa pojavilo prenovljenje oblija zemlje, kakor tedaj, ko se je pojavil in prišel od veljave nauk, da je človek otrok božji. Človeštvo je tam, kamor je samo hotelo iti in kamor silijo vsi.

NEVARNA DOGODIVŠČINA

Pretekli mesec se je iz Berlina v London v letalu vozil angleški lord Apsley. Lord je imel kajpada svoje letalo, ki pa je blizu Magdeburga moral zasilno pristati, ker je motor začel nagajati. Lord je dal časa iskal, kje je kak letališče. Ker pa letališča nikjer ni našel, je sklenil spustiti se kar na široki avtomobilski cesti. Na teh cestah pa je zlasti opoldne velik promet, tako da je tisto pristajanje bilo silo nevarno ne le za letalo, temveč tudi za vse avtomobile. K sreči pa je tuga, ki straži pri bencinskih napajališču v bližini; zaprli letalo, ki se spušča vedno nižje. Zato je s svojimi signali takoj ustavil ves avtomobilski promet na cesti, nakar je letalo srečno pristalo. Ko je bilo malenkostna okvara v motorju popravljena, je strah znova zaprl cesto, nakar se je letalo na prazni cesti lahko dvignilo in srečno odletelo.

Beseda ni konj, vprašati svojega prijatelja, da bi se naročil na "Am. Slovenca", pa tudi ni tako težavna reč. Poizkusi!

Za božične praznike

Božični darovi v stari kraj. Spomnite se svojih staršev in drugih v starem kraju, ki so vam dragi. Malim darom za božične praznike, obliki denarne pošiljke seveda, vam razmere dopuščajo. To zadevo bodete najbolje opravili, ako se pošljete naše trvdke, ki že 19 let neprekinjeno pošilja denar v stari kraj zanesljivo in točno. Mi pošljemo:

Din 100 za \$ 2.55—Lir	50 za \$ 1.25
Din 200 za 5.00—Lir	100 za 2.50
Din 300 za 7.25—Lir	200 za 3.75
Din 500 za 11.60—Lir	300 za 5.80
Din 1000 za 23.00—Lir	500 za 11.50
Din 2000 za 45.00—Lir	1000 za 22.50

Pri večjih zneskih dajemo sorazmerno popust. — Pošljamo tudi po dolarjih. — V slučajih nujnosti pošljamo ali po brzojavnem pismu, ali po direktnem brzojavu.

Potovanje v stari kraj za Božič. Ako ste namenjeni v stari kraj za Božič, je sedaj čas, da takoj pošljete Vozni red parnikov in cene karav. druga pojasnila na spodaj navedenih naslov. Poroča se nam, da sedaj potovanju v Jugoslavijo ni nikakoli ovir.

Drugi posli s stari kraj. Kadar rabite pooblastilo, ali kak drugo listino za stari kraj, če imate tam posestvo na prodaj, ako imate biti dedičino od tam, ali kadar imate kak drug važen posel s stari kraj, je v vašem interesu, da se obrnete na:

LEO ZAKRAJŠEK
General Travel Service, Inc.
302 East 72nd St., New York, N. Y.

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILLINOIS